

Izmjene u starosnom osiguranju

Starosno osiguranje na udaru

2

Deklaracija poreza stvara glavobolju

Internacionalna razmjena informacija

3

Unia se suprotstavlja nepravednostima

Borba za pravdu i ravnopravnost

4

Broj 2 | mart 2017 | Srpski / Hrvatski / Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Starosno penziono osiguranje 2020

Veće starosne penzije

Zauustaviti skraćivanje starosnih penzija - Odbranimo starosno osiguranje

Reforma starosnog osiguranja 2020 je reforma 1. i 2. Stuba osiguranja. To obuhvata starosno državno osiguranje i drugi stub tkzv. penzionu kasu ili profesionalno starosno osiguranje. Ova reforma nudi priliku da se strukturni problemi penzija u potpunosti riješe

Ljudi postaju stariji i mogu duže da uživaju u svojoj penziji. Ovo dovodi do problema starosnog osiguranja. Sredstva za finansiranje penzionih fondova moraju biti dugoročnije osigurana i sljedeći koraci za to treba da se ispituju, kako bi rashodi i prihodi i u budućnosti bili u skladu i buduće generacije mogle da imaju koristi od socijalne zaštite. (Savezno vijeće za socijalna osiguranja BSV)

Prednosti i mane

Rješenjem države je već postignut kompromis. Savez sindikata je zahtijevao povećanje penzije za 100 franaka. Desničari žele da problem starosnog penzionog osiguranja riješe punjenjem skupih penzionih kasa a na teret radnika. Firme bi u tom slučaju bile pošteđene. Ovaj model bi se najjače odrazio na zaposlene u zanatstvu sa niskim platama naime u servisima i prodaji. Oni bi morali da rade duže i plaćaju više.

Po modelu Nacionalnog vijeća povećanje starosne granice na 67 bi bilo automatski i trebalo bi odmah da stupi na snagu, ukoliko bi starosni fond osiguranja dospio u minus. Gore i nesocijalnije ne bi moglo da se desi.

Jeftino i stabilno starosno penziono osiguranje

Stabilnost se postiže najbolje kroz jačanje starosnog penzionog osiguranja u okviru osiguravajućeg fonda. Starosno penziono osiguranje je najpovoljnije najpravednije i najstabilnije u okviru našeg socijalnog sistema. Zahvaljujući metodi raspodjele u kome doprinosi radno aktivnog stanovništva direktno finansiraju današnje penzije, starosno penziono osiguranje prvog stuba nije kao drugi fond osiguranja tj. Penziona kasa izloženo berzanskim špekulacijama kamata.

Jačanje starosnog penzionog osiguranja

Buržoaski plan penzija za 2020 nije mogao prevladati. Time je otvoren novi put za jačanje starosnog penzionog osiguranja iz prvog stuba. Povećanje starosne penzije za 840 franaka godišnje za pojedinca i 2012 franaka godišnje za bračni par pomaže ljudima sa veoma niskim prihodima. To je još značajnije ako se uzme u obzir postojansot penzionih kasa, koje imaju probleme a moraju održati svoja obećanja.

Reforma je od ogromnog značaja u vezi povećanja starosne granice za žene. Pored povećanja starosnih penzija ova reforma donosi i druge značajne napretke:

- Bolje pokriće djelomično zaposlenih u obaveznom osiguranju drugog stuba osiguranja (penzionkasa). Na taj način je prevaziđena neravnopravnost žena u vezi redukcije drugog stuba osiguranja.
- Garancija za osiguranike preko 45 godina starosti obavezno prihvatanje u osiguranje penzione kase (drugi stub osiguranja).

- Ako neko ostane bez posla sa 58-godina, ima pravo na penziju i ako mu se doprinosi neće više uplaćivati (danas to nije tako).

- Modernizacija starosnog penzionisanja. Bolje mogućnosti djelomičnog penzionisanja.

- Finansijska sigurnost prvog stuba starosnog penzionog osiguranja do 2030. zahvaljujući povećanju poreza na dodatnu vrijednost od 0,6 procenata. 0,3 procenta se već uplaćuje. Dodatno povećanje je za samo još 0,3 procenta.

Unija Delegati većinom za to

Takodje i Unija delegati su 18. marta 2017. sa 55 prema 47 glasova usvojili novu verziju Starosnog penzionog osiguranja 2020. U vezi poreza na dodatnu vrijednost Starosno osiguranje 2010 podliježe referendumu. 24. septembra 2017. glasači će morati da glasaju u tom pogledu.

Editorijal

Među migrantima i migrantkinjama postoji jedan razlog za brigu. On se zove «automatska razmjena informacija (AIA)» i znači da će 51 država, koja je u okviru OECD-a potpisala odgovarajući sporazum, u budućnosti međusobno razmjenjivati relevantne informacije u vezi sa porezom. Dosad je bilo lako izbjeći porez: račun u Luksemburgu ili Švajcarskoj garantovao je diskreciju i anonimnost. Takođe je omogućavao da se svojina sakrije od spostvenih poreskih organa. AIA će ove trikove između zemalja onemogućiti.

Ali zašto se migrantkinje i migranti brinu oko ovoga? Ono što mnogi dosad nisu znali: prema švajcarskom Zakonu o porezima, prihodi i bogatstvo koje osoba posjeduje širom svijeta moraju da se deklariraju u poreskoj prijavi. Ukoliko poreski obveznik u Švajcarskoj, bilo sa švajcarskim pasošem ili bez njega, zbog neznanja ili lošeg savjetovanja nije prijavio sve, prekršio je Zakon i porezima i počinili utaju poreza. Sa AIA-om sve izlazi na svjetlo dana. Brige migrantkinja i migranata prije svega imaju veze sa tim da oni nisu dobro informisani o tome šta moraju da prijave i na koje posljedice moraju da računaju. Takođe je teško, dobro se informisati. AIA je nova i često nije jasno kako se sprovodi. A poresko pravo i praksa uglavnom su regulisani na kantonalnom nivou. To otežava sve.

Unija i Horizonti se trude da zatvore ove rupe. I smatramo: u mnogim slučajevima nema nijednog razloga za brigu. Bogatstvo ili prihodi samo djelimično ima uticaja na visinu poreza na imovinu i neće napraviti veliku razliku u obračunavanju poreza. Poreska stopa za porez na imovinu se razlikuje odnosno niža je od stope na porez na prihode. Stoga ova promjena neće imati uticaja, osim ako se raspolaze sa mnogo novca u inostranstvu.

Marilia Mendes
Sekretarka za migraciju

News

Putovanje u otkrivanje mesta participacije

Cfd (Feministička mirovna organizacija) pokrenula je novi projekat u oblasti političke participacije. «Putovanje u otkrivanje mesta participacije» podstiče i širi udio migrantkinja u društveno-političkim odlukama. Projekat je počeo 25. marta 2017. i podstiče inkluzivno društvo u kom svi ljudi mogu da učestvuju i da se ostvare. Usmjeren je na migrantkinje koje se zanimaju za politička dešavanja; žele da prošire i prenesu svoja znanja; žele da u timskom radu koncipiraju obilazak grada.

Za pitanja i prijave na raspolaganju stoji vođa projekta, Aglaia Wespe: aglaia.wespe@cfde.ch.org / Tel. 031 300 50 71. Dalje informacije na: <http://www.cfd-ch.org/de/projekte/projekte-inland/migrationsarbeit/entdeckungsreise-184.html>

20 franaka više za stolarke i stolare

Socijalni partneri u oblasti stolarstva dogovorili su povišicu plate za 20 franaka od 1. aprila. Stolari time mjesečno dobijaju 20 franaka više. Povišicu plata izdejstvovala je Unija zajedno sa sindikatom Syna i Udruženjem stolara (VSSM). Sada je Savezno vijeće odgovarajući datak kolektivnom random ugovoru proglasilo obaveznim za sve. To znači da stolarke i stolari profitiraju od boljih plata. Napredak se vidi i na platama za privremene radnike. Poslije navršene 24 godine dobijaju minimalac od 4000 franaka.

Nema minimalaca za maloprodaju i industriju u kantonu Cirihi

Uprkos rasprostranjenom dampu platama, Trojna komisija kantona Cirihi odbija da utvrdi ovabezujuće minimalce za maloprodaju i industriju. Zbog toga Unija sada od kantonalne vlade zahtijeva da oštrim mjerama zaštiti zaposlene od zloupotrebe. Pri svakoj petoj kontroli u kantonu Cirihi, ili i češće, u maloprodaji i mašinskoj industriji konstatuju se plate manje od onih koje su uobičajene za to mjesto ili branšu.

8. mart: Međunarodni dan žena

Protesti za prava žena širom svijeta

Na Međunarodni dan žena – 8. mart, hiljade žena protestovale su za svoja prava i protiv diskriminacije bilo kog oblika širom svijeta, pa tako i u Švajcarskoj. Žene Unije solidarisale su se sa ovim svjetskim pokretom i sprovele mnogobrojne akcije širom zemlje. Uz to su formulisale i konkretne zahtjeve za sprovođenje prava žena.

Žene u Švajcarskoj pridružile su se ove godine na 8. mart, Međunarodni dan žena, svjetskom talasu solidarnosti. Nakon ogromne posjećenosti protesta protiv Trampa u SAD, kao i drugih, u mnogim zemljama širom svijeta održavaju se mnogobrojna okupljanja, kako bi se od 8. marta napravio dan protesta.

Za prava žena i protiv diskriminacije – u Švajcarskoj i širom svijeta!

I u Švajcarskoj se nešto dešava! Pod naslovom «We can't keep quiet» veliki savez ženskih organizacija i sindikata pozvao je na međunarodnu solidarnost i mnogobrojne akcije – a Unija je u tom učestvovala!

Za prava žena i solidarnost širom svijeta

U cijeloj Švajcarskoj se 8. marta održava niz akcija i okupljanja žena iz Unije. Osim toga, vršimo mobilizaciju za Marš žena 18. marta u Cirihi.

«Ovako jednostavno više ne može!»

Ova pitanja su goruća. Spontani pokreti žena nailaze na enormni odziv u medijima. «Die Schwei-

zer Illustrierte» imao je na primjer naslov «Švajcarska vidi pink!» «Žene su lošije plaćene cijelog svog života, preuzimaju brigu o drugima, i na kraju ne dobiju čak ni pristojnu penziju od koje mogu da žive.» Uz to je još i seksizam postao gotovo prihvatljiv. «Pipkanje, vrijeđanje, sve to se čini da je ponovo dozvoljeno. Tako više ne može!» (Corinne Schärer, član Upravnog odbora Unije, u sindikalnim novinama 2. marta 2017).

☞ Darinka Filipovic

Tipično ženski poslovi bi trebalo da budu tipično bolje plaćeni

Zahtjevi povodom Međunarodnog dana žena 2017. u Švajcarskoj

■ Kraj seksizma i nasilja nad ženama

Seksizam i nasilje nad ženama na radnom mjestu, u privatnom okruženju i u društvu moraju da prestanu – ovdje i širom svijeta.

■ Socijalna i ekonomska sigurnost za sve žene

Sa konstantnim i sigurnim penzijama, kao i sa priznanjem neplaćenog rada žena u svim socijalnim osiguranjima.

■ Stabilne i fer plate

Minimalac u iznosu od 4000 franaka za sva zanimanja. Diskriminacija platama mora da se ukloni snažnim suprotstavljanjem, ženska zanimanja moraju više da se cijene. Jednakost plata sada!

■ Usklađenost porodice i posla

Besplatni dnevni boravci za djecu za sve i uspostavljanje plaćenog roditeljskog odsustva, radno vrijeme koje se može isplanirati i značajno skratiti (posao&porodica)

■ Posao njegovateljica mora da se vrati u središte debate

Preko 60% posla je posao njegovateljica (neplaćeni i plaćeni rad u domaćinstvima, njegovanje porodica, zdravih i bolesnih osoba). Uvjedljivo najveći dio tog posla rade žene. Poslovi za njegovateljice moraju da budu stabilno plaćeni i otvoreni za sve.

Profesionalna konferencija za građevinarstvo

Savez građevinskih poslodavaca prihvatio pregovore

Pregovori o obnavljanju opšteg kolektivnog ugovora uspješni – dogovorena poboljšanja

Kampanja za plate 2017. Zaključena. Na dobro posjećenoj profesionalnoj konferenciji 4. marta 2017. u Bernu delegati su donijeli dva važna zaključka. Prihvatili su rezultat pregovora ZOU. Pozdravljeni su podijela naknade za bolovanje između radnika i poslodavca, osnovno pravo na platu kategorije B nakon tri godine, kao i sigurnost Parifonda. S druge strane, odbijanje građevinskih nadzornika da se povise plate bilo je podsticaj za mnogo diskusija i bijesa.

Bijes građevinskih radnika prema građevinskim nadzornicima prešao je zatim u drugu diskusiju: delegati su se odlučili za široku i aktivnu kampanju za plate 2017. Plan kampanje između ostalog predviđa kantonalno glasanje 17. juna, regionalne plenarne skupove u septembru, kao i mitinge i akcije u oktobru. Delegati su o planu diskutovali, a zatim ga jednoglasno i usvojili.

Napravljena važna poboljšanja

Skup delegata Švajcarskog saveza Građevinaca je 10. marta 2017. prihvatio rezultat pregovora za Zemaljski opšti kolektivni ugovor i Parifond. time su ti pregovori postali realnost i postoji značajno poboljšanje po pitanju naknade za bolovanje, kao i osnovnog prava na platu kategorije B nakon tri godine. Time je osiguran i Parifond. Sindikat Unija nastavlja i zajedno s građevinskim radnicima pokreće široku kampanju za plate – Zajedno smo jači!

Objava: kantonalno glasanje 17. juna 2017

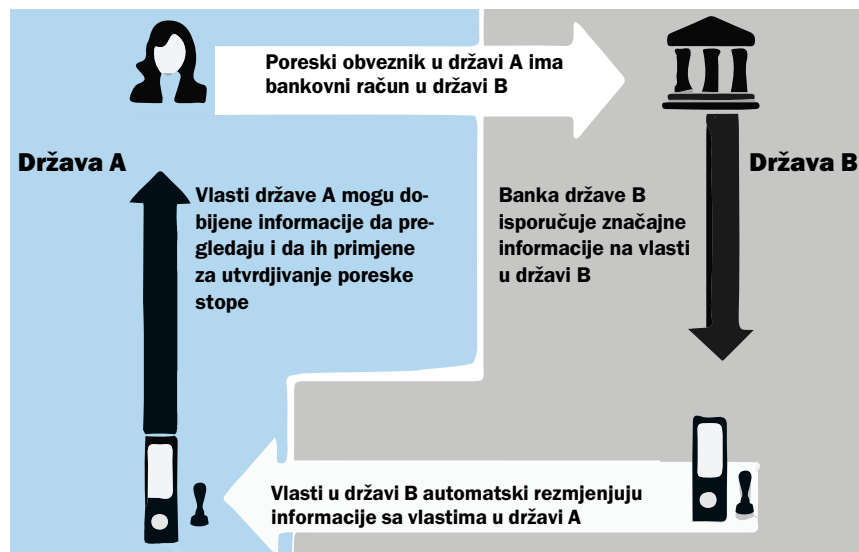
Vrhunac prve polovine ove godine biće kantonalno glasanje u subotu, 17. juna. Tamo građevinski radnici žele da sa svojim sindikatom Unijom zahtijevaju bolje plate, kao i da simbolično otvore kampanju za plate akcijom s potpisanim ciglama.

☞ Darinka Filipovic

Automatska razmjena informacija sa zemljama članicama EU

Prijava poreza: šta moram da prijavim?

Stupanje automatske razmjene informacija (AIA) sa zemljama EU na snagu donosi veliku nesigurnost među migrantkinjama i migrantima. Ovdje ćemo dati odgovor na neka od pitanja. Međutim, ove informacije nisu potpune. Za više informacija molimo Vas da se obratite poreskim organima u Vašoj opštini.

Kako funkcioniše AIA?

Države koje su potpisale sporazum o AIA (lista: goo.gl/ZN6KPF) međusobno razmjenjuju informacije o bankovnim računima. Poreski obveznik ili poreska obveznica u zemlji A ima račun u banci u zemlji B. Ova banka poreskim upravama prenosi odriježene finansijske podatke. Ova poreska uprava automatski prosljeđuje te informacije poreskoj upravi u zemlji A. Ova uprava može da provjeri podatke o inostranom računu.

Koji podaci se razmjenjuju?

Broj računa, ime, adresa, datum rođenja, PIB (u Švajcarskoj: broj AHV-a), kamate, dividende, prihodi iz odrijeđenih ugovora o osiguranju, kredit, dobitak od otuđenja finansijske imovine.

Ali ja plaćam porez u inostranstvu!

Poreski obveznici u Švajcarskoj su u obavezi da dohodak, imovinu i dugove koje imaju širom svijeta naveđu u poreskoj prijavi. Sa svim zemljama EU postoji Sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja (DBA). To znači da je dohodak koji mora biti oporezovan, kao i nekretnine i dugovi u ovom slučaju za švajcarski porez samo za utvrđivanje stope: na njega se ne uzima porez, ali dohodak i imovina u Švajcarskoj oporezuju se na osnovu stope koja je određena zajedno sa inostranim vrijednostima. Lista zemalja koje su potpisale DBA nalazi se ovdje: goo.gl/AXSFV9.

Šta ako dosad nismo ništa prijavili?

Ukoliko poreski organi ovo otkriju, poreski obveznici ne samo da će morati da plate naknadni porez za posljednjih deset godina (tri godine u slučaju nasljedstva) i zateznu kamatu, već će dobiti i kaznu. Ova kazna može da iznosi od 1/3 do trostrukog iznosa neplaćenog poreza (u zavisnosti od težine prekršaja).

Šta onda mogu da uradim?

Od 2010. postoji mogućnost da se neprijavljeni dohodak i imovina samostalno prijave. U okviru nekažnjivog samostalnog prijavljivanja oprašaju se porezi sa kamatama od prethodnih 10 godina. Pri prvom samostalnom prijavljivanju poreski organi ne započinju krivično gonjenje, dakle, ne

dolazi ni do kakve kazne zbog utaje poreza. Uslovi za samostalno prijavljivanje su:

- Ono se bez kazne može učiniti samo JEDAN put;
- Poreski organi ne smiju dotad da znaju išta o izostalom porezu;
- Sve mora da bude transparentno;
- Svi članovu porodije moraju da se prijave istovremeno;
- Poreski obveznici moraju biti spremni za saradnju sa poreskim organima.

U slučaju AIA sa EU, nekažnjivo samostalno prijavljivanje neće više biti moguće nakon što švajcarski poreski organi već dobiju podatke iz banke. Ko želi da se sam prijavi, trebalo bi da to učini što prije.

Kako da se samostalno prijavim?

U gotovo svim kantonima dovoljna je pismena ili usmjena prijava. U Ženevi mora da se popuni formular. Preporučljivo je da se samostalno prijava učini putem preporučene pošiljke. U njoj bi trebalo da bude i lista neprijavljenih dohodaka, imovine i dugova, kao i cjelokupna prateća dokumentacija.

Pažnja: obična lista dosad neprijavljenih dohodaka i imovine u poreskoj prijavi ne važi kao samostalno prijavljivanje!

Koji dokumenti su mi potrebni za to?

Ovo morate da razjasnite u svom kantonu. Primjer iz kantona Bern:

- Bankovni računi: godišnji izvodi sa navedenim kapitalom i bruto kamatama; cjeloviti godišnji izvodi, ukoliko je bilo neoporezovanih prihoda
- Životno osiguranje: potvrda o porezu na vrijednost imovine
- Vlasništvo građevinskog objekta u inostranstvu: kopija ugovora o kupovini, potvrda iz katastra, u slučaju iznajmljivanja podaci o kiriji, dokazi o hipotekama i kamatama

Kako da pronađem potrebne informacije u inostranstvu?

Bankovni podaci i potvrde o osiguranju treba naravno da se podignu tamo. Što se nekretnina tiče, postupak varira od zemlje do zemlje. Evo gdje možete da dobijete poreske informacije o nepokretnoj imovini:

Portugal: preko internetportala «Portal das Finanças» može da se download-uje «Caderneta Predial»: www.portaldasfinancas.gov.pt/at/html/index.html

Italija: zahtijev za «Visura per soggetto (visura catastale)» podnosi se kod «Agenzia delle Entrate»: www.agenziaentrate.gov.it/wps/portal/entrate/home.

Španija: «Valor catastral»; «Declaracion de impuesto sobre el Patrimonio» (Agencia del impuesto de España): www.agenciatributaria.es/AEAT.internet/Inicio/La_Agencia_Tributaria/Campanas/_Campanas_/Impuestos/Impuestos.shtml

Da li se razmjenjuju informacije o nepokretnoj imovini?

Ne, trenutno se jedino vodi razmjena bankovnih podataka. Ali uobičajeno je da postoji bankovni nalog preko kog se vode poslovi koji se tiču nepokretne imovine. Iz tog razloga je moguće da postojanje nepokretne imovine bude vidljivo švajcarskim poreskim organima i samo preko bankovnog računa.

Naslijedio sam kuću sa bratom i sestrom. Plaćamo porez. Moram li da je prijavim?

Da, morate da prijavite svoj udio u kući, u ovom slučaju jednu trećinu. Obračunavanje poreza na nepokretnu imovinu razlikuje se od kantona do kantona, ali u slučaju nekretnina u inostranstvu možete da priložite vrijednost iz katastra. Poreski organi će eventualno zahtijevati još neke informacije. U Švajcarskoj ne plaćate porez na nepokretnu imovinu u inostranstvu, ona se obračunava samo za stopu.

Šta ako mi je imovina u zemlji sa kojom ne postoji AIA?

Vi i uprkos tome imate istu obavezu da prijavite, zakon je za sve isti. A može da se desi i da se u bližoj budućnosti i sa tom zemljom potpiše sporazum. Naime, mnoge zemlje su izrazile namjeru da se AIA proširi.

Da li ću morati da plaćam više poreza ako sve prijavim?

To zavisi od toga koliki dohodak i imovinu posjedujete u inostranstvu. Porez na imovinu u Švajcarskoj nije posebno visok. Inostrana imovina zbog toga neće predstavljati veliki rashod. Sem ukoliko naravno obveznik ne posjeduje ogromnu imovinu.

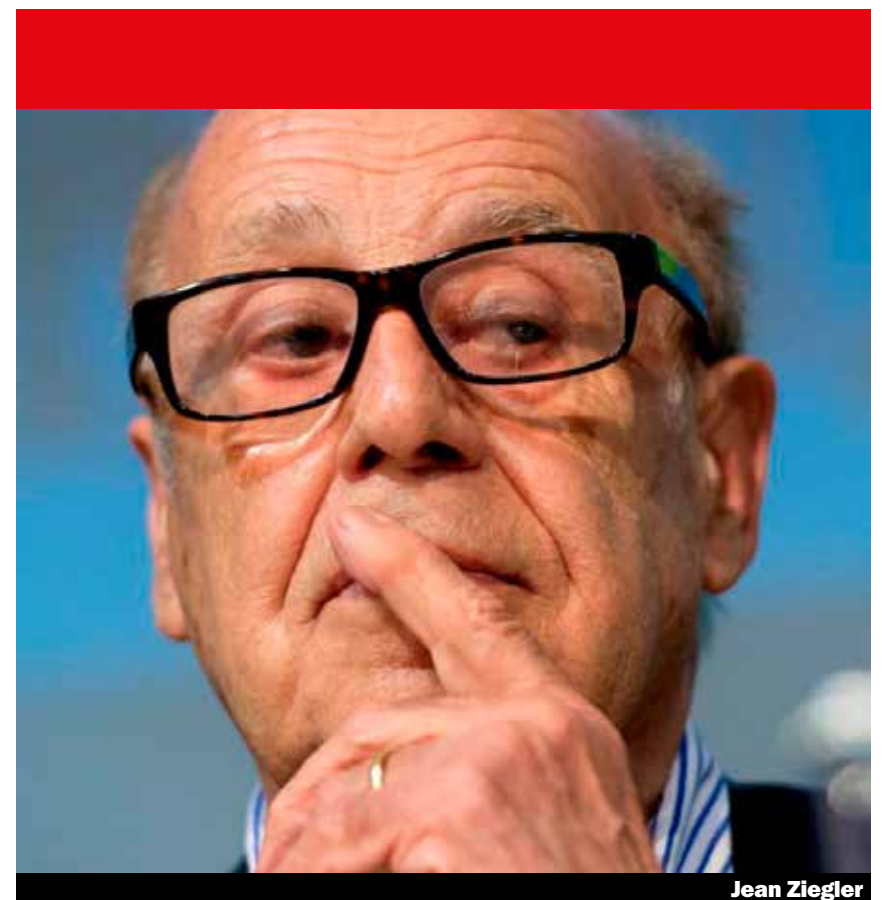
Šta se dešava ako obveznik prima socijalnu pomoć ili dodatak (EL)?

Obveznik koji prima socijalnu pomoć ili EL, a ima primanja ili imovinu u inostranstvu, a da to nije prijavio, od stupanja Zakona o protjerivanju na snagu čini krivično djelo (socijalnu zloupotrebu).

- Ovo krivično djelo u teškim slučajevima može da se kazni zatvorom;
- Za osobe bez švajcarskog pasoša može da znači protjerivanje.

Treba napomenuti da posjedovanje imovine ne znači automatski da obveznik nema pravo na EL (možda postoji npr. slobodan iznos). Preporučljivo je da se lično raspita i posvjetuje o tome.

Marilia Mendes

Jean Ziegler

Jean Ziegler sociolog i potpredsjednik vijeća za ljudska prava

Multinacionalne kompanije na sud

Amr Ramadan je širok kao garderober, pametan i okretan kao divlja lisica. Kao egipatski ambasador kod Uno i portparol za 107 nesvrstanih zemalja on je u Ženevi pred palatom pravde jedna od visoko uticajnih osoba.

Na otvaranju 21. Zasedanja Savjeta za ljudska prava, 1. marta 2017. godine, iznio je svoj govor na čisto arapskom jeziku u sali «Alijansa civilizacije»: «Vrijeme meke moći i dobrovoljna samokontrola multinacionalnih kompanija, je gotovo. Ono što je sada potrebno je međunarodna konvencija, sa normama ljudskih prava koja se oslanja na sankcije međunarodnog prava, koja će konačno primorati moćne strukture korporacija da poštuje ljudska prava. Posebno u veoma siromašnim zemljama.»

Neizrecivo Savezno vijeće

U work od 3. marta Andreas Rieger je napisao: «Moglo bi se reći da je ovakva obaveza za brigu, (multinacionalne kompanije) stvar razumljiva sama po sebi. Ali to nije tako.» Rieger je u pravu. Posebno što se tiče švajcarskog federalnog vijeća.

Ovaj je upravo odbacio helvecija razvojnu organizaciju pod nazivom Inicijativa o društvenoj odgovornosti kompanija bez kontra prijedloga. Savezni kancelar Schneider-Ammann smatra, obećana samokontrola multinacionalnih kompanija je dovoljna.

Isto tako je apsurdan stav Švajcarske u savezu za ljudska prava: Ona se žestoko bori protiv zahtjeva međunarodne konvencije ljudskih prava Ramadana i ogromne većine pripadnika trećih zemalja. Centralna tačka je sudska nadležnost. Nacrt konvencije predviđa da oštećeni radnici mogu tužiti multinacionalne kompanije u zemlji porijekla za nadoknadu.

SMRTI ZA GLENCORE. Ja vam dajem primjere: Posrednik i suvlasnik najveće svjetske kompanije sirovina Glencore je najveća mina rudnika uglja u svijetu u Cerrejón u kolumbijskim planinama. Nakon Uno izvještaja u poslednjih 8 godina je umrlo 5000 djece u okolnim indijskim selima zbog zagađene podzemne vode i ugljene prašine. Ako bi postojala konvencija mogli bi preživjeti očevi i majke da traže novčanu naknadu u Cugu.

Drugi primjer: U raznim fabrikama internacionalne kompanije prehrambenih proizvoda Nestlé u Peru su zaposleni nedavno stupili u štrajk zbog nepodnošljivih uslova rada i jako siromašnih plata. Lokalna direkcija je dopustila da ih policija tuče zbog toga prema Ramadanu zatvoreni sindikalisti bi mogli da ih tuže pred sudom u Vevey.

Natrag na švajcarsku poziciju u Savjetu za ljudska prava. Šta rade naši sindikalni predstavnici u Nacionalnom savjetu? Oni bi imali mogućnost i obavezu da utiču direktno i efikasno na ponašanje glasača za koje je Bern odredio svoje Ženevske diplomate. Socijaldemokrati ne čine to. To se mora promijeniti. Brzinom.

Jean Ziegler je sociolog, Potpredsjednik odbora Vijeća za ljudska prava Uno-za ljudska prava i autor. Njegova najnovija knjiga, «Promijeni svijet!», je objavljena u martu 2015 na njemačkom jeziku.

work, 16.03.2017

Građevinski radnici: skoro 60 godina stari i otpušteni

Protest protiv Implenija otpuštanja

Implenija se početkom godine radovala ostvarenim ciljevima i prihodima. Istovremeno je otpustila građevinske radnike kojima je malo falilo do penzije. Sindikat Unija i tri građevinska radnika postavili su protestne transparente ispred sjedišta firme u Ženevi i zahtijevali od njih da riješe situaciju.

Već u decembru prošle godine je Livio*, otpušten 14 mjeseci prije penzionisanja, ponovo zaposlen u Impleniji nakon medijske kampanje sindikata Unija. Najveća firma švajcarskog građevinskog sektora izvinila se za takvo ophodjenje i obećala poboljšanje. Unija je iskoristila priliku da se suprotstavi Impleniji sa sličnim slučajevima. Riječ je o starijim građevinskim radnicima, koji su otpušteni samo nekoliko mjeseci prije penzionisanja. Njih treba ponovo zaposliti. «Implenija je u januaru obećala da će sa Unijom razgovarati o tome», izjavio je Yves Mugny, nadležni za građevinu. «Međutim, poslije toga ništa nismo čuli od njih.» Sindikat je krajem januara pokušao da ugovori novi sastanak sa Implenijom. Uzalud. Zbog toga su tri radnika protestovala 23. februara ispred ženevskog sjedišta zajedno sa Unijom.

Starosna penzija sa 60 godina ne smije da se dovodi u pitanje

José*, 58 godina

José je radio za Impleniju 15 godina, a otpušten je 2015. zbog «premalog rada». Izgubio je pravo na naknadu za nezaposlene u martu, čime gubi i pravo na FAR. Njegovo ponovno zapošljavanje je zbog toga hitno.

Mario*, 59,5 godine

Nakon dvije godine invalidnosti zbog teške bolesti, Mario je otpušten šest mjeseci prije penzionisanja. Njegov ljekar je rekao da može da nastavi s radom, ali Implenija je to odbila. Mario neće

izgubiti pravo na FAR, ali će dobiti nižu penziju.

Joaquim*, 59 godina

Nakon 14 godina dobre i lojalne službe, Joaquim je otpušten «danas za sutra» iz tzv. ekonomskih razloga. Implenija je u njegovom radnom svjedočanstvu napisala da je dobar radnik, čiju «profesionalnu savjesnost podjednako cijele i nadrijeđeni i kolege.»

Aufgezeichnet von Manon Todesco
* fiktivna imena

bismo s njima razjasnili situaciju sa starijim i privremenim radnicima. Cilj je bio da se dođe do najpogodnijeg rješenja,» kaže Yves Mugny. Upravni odbor nije želio da vodi bilo kakve razgovore. Zato su se radnici i Unija smjestili ispred Implenije u naredna tri dana. 27. je ruko-

vodstvo načinilo korak i predložilo razgovor 2. marta. «Do razgovora je došlo i dobro je protekao, ali u ovom trenutku nemamo rezultata,» kaže Yves Mugny. «Naredni razgovor održaće se 16. marta.»

Manon Todesco,
Evenement syndicale, Nr. 10, 8.3.2017

Ogromne zarade

Kakva slučajnost! Istog dana je Implenija objavila svoje brojke: grupa je u 2016. ostvarila dobit od 64000 franaka, 23,9% više nego prethodne godine. «Brojke su bile toliko dobre, i tada smo zahtijevali da razgovaramo s upravnim odborom, kako

Lica bez papira

Ženeva traži nove načine

Kanton Ženeva pokrenuo je projekat koji omogućuje regularizaciju hiljada lica bez papira. On istovremeno treba bolje da zaštiti lica bez papira od izrabljivanja i damping plata. Unija će osobe na koje se regularizacija odnosi aktivno podržavati pri ovom procesu.

Projekat «Papyrus» osmišljen je u saradnji sa Državnim sekretarijatom za migraciju i ženevskim Odborom za podršku licima bez papira. Za vrijeme pilot-faze već je 590

osoba dobilo status B, od toga 147 porodica. Daljih 297 zahtijeva je trenutno na uvidu.

Oštrije kontrole protiv izrabljivanja

Projekat se bazira na tri osnova. Prvi se tiče regularizacije osoba bez papira koje ispunjavaju određene kriterijume (dužina boravka, poznavanje jezika, finansijska nezavisnost). Istovremeno treba da se strože kontrolišu oblasti rada u kojima su osobe bez papira često zaposlene, i u kojima su rasprostranjene damping plate i rad na crno

(rad u kućama, ali i građevina i ugostiteljstvo). Na kraju, Ženeva želi da mnogobrojnim mjerama podrži osobe pogođene ovime.

Unija podržava pogođene

Ženevsko rješenje koja svima treba služiti kao uzor rezultat je dugogodišnjeg rada. U njemu je posebno učestvovao i Odbor za podršku licima bez papira, u kom je aktivna i Unija. Ženevska Unija će sada aktivno podržavati osobe koje žele da ovim putem legalizuju svoj status.

Darinka Filipovic

Protiv modernog načina izrabljivanja regulisanje papira za osobe bez papira

Vi pitate – mi odgovaramo

Privremeni rad: odbici za penziono osiguranje?

Već godinama radim privremeno. Pritom sam iznenađen da mi se u nekim slučajevima odbija za penziono osiguranje, a u nekim ne. Međutim, otkako sam postao otac, uvijek dolazi do odbitaka. Kada tačno do njih treba da dođe, a kada ne?

David Aeby: Za privremeni rad u principu važi pravilo da se doprinosi za penziono osiguranje moraju uplaćivati samo ako rad traje duže od tri mjeseca. Doprinosi se odbijaju od onog trenutka u kom postane jasno da će rad trajati duže od tri mjeseca. Dakle, ako se u startu dogovorite za rad od četiri mjeseca, doprinosi se moraju odbijati od prvog radnog dana. Ako dogovorite tromjesečni posao, i nakon dva mjeseca dođete do zaključka da da ćete ga produžiti, doprinosi se odbijaju od tog trenutka (dakle nakon dva mjeseca). Ukoliko obavljate više kraćih poslova za isto preduzeće, njihovo trajanje se sabira. Tri mjeseca moraju da se nakupe u okviru 12 mjeseci. Inače ne dolazi do odbitaka. Isto tako ne dolazi do odbitaka ako radite kraće poslove u različitim firmama. Posebno pravilo koje važi svuda je za osobe sa djecom. Kod njih takođe moraju da se uplaćuju doprinosi već od prvog dana, čak i ako posao ne traje tri mjeseca.

work, 1.12.2016

Nesreća: Od kada važi osiguranje?

Godina 2017. je za mene prilično loše počela. Dao sam otkaz na starom radnom mjestu krajem septembra 2016, a zatim otputovao na dva mjeseca u jugoistočnu Aziju. Još prije puta potpisao sam ugovor za novo radno mjesto, koji je bio važeći od 1. januara 2017. Prvi radni dan bio je 3. januar 2017. Međutim, 2. dana sam pao na skijanju i morao da odem u bolnicu zbog ozbiljne povrede noge. Sada osiguranje u slučaju nesreće mog novog poslodavca odbija da mi isplati nadoknadu. Oni u svom obrazloženju pišu da je do nesreće došlo prije stupanja na radno mjesto. Zbog toga ne mogu da dobijem nikakvu nadoknadu. Da li su zaista u pravu?

Peter Schmid: Ne. Referent tog osiguranja očigledno još uvijek nije informisan da je Zakon o osiguranju u slučaju nesreće promijenjen u korist osiguranika, i to baš u toj tački. Ova promjena zakona je stupila na snagu 1. januara 2017. Od tada više nije bitno kad je bio prvi radni dan. Osiguranje sad važi od samog početka radnog odnosa. On je ovdje počeo 1. januara 2017, tako stoji u ugovoru. To što ste zbog praznika morali da počnete tek 3. januara nema nikakve veze. Osiguranje u slučaju nesreće mora u ovom slučaju da ispuni svoje zakonske obaveze.

Pažnja: Morate da u okviru 30 dana nakon dobijanja obrazloženja u osiguravajućoj kući podnesete tzv. prigovor. U ovom preporučenom pismu osiguranju morate da zahtijevate da ono preuzme troškove vašeg liječenja. Priložite kopiju radnog ugovora i ukažite na to da se nesreća dogodila za vrijeme radnog odnosa.

work, 2.02.2017

Impressum: Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber work, Gewerkschaft Unia, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. García, A. Rogalewski, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martin, M. Mendes, O. Osmani | Sprachverantwortlich Dara Filipovic | Layout I. Schmieder, Unia | Druck Tagblatt Print, Im Feld 6, 9015 St. Gallen | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, darinka.filipovic@unia.ch

Die Gewerkschaft.
Le Syndicat.
Il Sindacato.

www.unia.ch